ክብር ቅዱስ መስቀል

ቅዱስ መስቀል ስንል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዓለሙን ከሞተ ኃጢአት ለማዳን በቀራንዮ የተሰቀለበተ የተመሳቀለ ዕፀ ማለታችን ነው። ሊቃነ ካህናትና መስፍኑ ጲላጦስ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ በመስቀል ተሰቅሎ እንዲሞት በፈረዱበት ጊዜ ወታደሮቻቸው ጌታችንን መስቀሉን አሸክመው ወደቀራንዮ ወሰዱ ት፣ «ወወሰድዎ ጨነዛ ይጸውረ መስሉ» መስቀሉን እንደ ተሸከመ (ተሸክሞ) ወደ ቀራንዮ ወሰዱት እን ዳለ ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊ (ዮሐ. ፲፱፥፲፯)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀሉን ተሸክሞ ወደ ቀራንዮ ሲጓዝ፣ እየማደፉና እየገፉ ሲወስዱት እጅ ግ ደከመ፤ በዚህ ጊዜ ስምዖን የተባለ የቀሬናን ሰው ከገጠር ሲመጣ ይዘው ከኢየሱስ በኋላ የኢየሱስን መስቀል እንዲሸከም ጫኑበት (ሉቃ. ፳፫፥፳፮)። ከዚህም እንደ ገና ራሱ ጌታችን መስቀሉንተሸክሞ ቀራ ንዮ ደረሰ፤ ከዚያም እንደ ደረሰ በመስቀል ሰቀሉት፤ በቀኙና በግራውም በኩል ሁለት ወንበዴዎችን ሰቀ ሉ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሆኖ መከራ መስቀልን በመቀበል በዕለተ ዓርብ በዘጠኝ ሰዓት በፈቃዱ ስለ እኛ ሞተ፤ በአሥራ አንድ ሰዓት ገደማም ዮሴፍ ዘአርማትያስና ኒቆዲሞስ ከመስቀል አወርደው በአዲስ መቃብር ቀበሩት (ሉቃ. ፳፫፥፶፫፤ ዮሐ. ፲፱፥፴፰-፵፪)።

ክርስቶስ በመስቀሉ

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀሉ ላይ ባፈሰሰው ቅዱስ ደሙ ሰላምን አወጀ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳው ሎስ ስለዚሁ ታላቅ ምስጢር ሲናገር፣ «በመስቀሉ ደም ሰላምን አደረገ በሰማያትም በምድርም ላሉት እ ርቅን፣ ሰላምን አደረገላቸው» ብሎአል (ቈላ. ፩፥፲፱)።

ጌታችን በመስቀሉ ጠላት ዲያብሎስን እንደ ገደለ ማለት እንዳሸነፈና ተለያይተው የነበሩትንም ሕዝብን ና አሕዛብን አንድ ማድረጉን አስመልክቶ በሌላው መልእክቱ ሲናገር፣ «አሁን ግን እናንተ በፊት ርቃ ችሁ የነበራችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ ሆናችሁ በክርስቶስ ደም ቀርባችኋል፣ እርሱ ክርስቶስሰላማችን ነው ፤ እርሱ ሁለቱን ያዋሐደ፣ የትእዛዙንም ሕግ (ሕዝብንና አሕዛብ የመባልን ትእዛዝ) ሽሮ በመካከል የነበ ረውንም የጥል ግድግዳ በሥጋው አፈረሰ፤ ይኸውም ከሁለታችሁ አንድ አዲስ ሰውን ይፈጥር ዘንድና ሰላምንም ያደርግ ዘንድ፣ ጥልን በመስቀሉ ገደለ፤ በእርሱም ሁለታችሁን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር አስታረቀ፤ መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁትና ቀርበው ለነበሩትም ሰላምን ሰማቸው» ማለት ነው(ኤፌ. ፪፥፲፬-፲፮)።

ከዚሁ በላይ እንደ ተመለከትነው ጌታችን ስለ ዓለሙ ቤዛ የተሠዋበት ቅዱስ መስቀል ክቡር ነው፤ ጠላ ት ዲያብሎስን ያሸነፈበት ቅዱስ መስቀል ክቡር ነው፤ በደሙ በከበረው ቅዱስ መስቀል ለምድራውያን ና ለሰማያውያን ሰላምን አውጆአል። ሐዋርያው እንዳለው፣ ቅዱስ መስቀል የሰላምና የደኅንነት ንጉሥ የሆነው የኢየሱስ ክርስቶስ ዙፋን ነው። በእግዚአብሔር አብ ጸጋ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለሰው ሁሉ ሞትን ይቀምስ ዘንድ ከመላእክት ይልቅ በጥቂት አንሶ (በሞት አንሶ) የነበረውን ከሞት የተነሣ የምስጋናን ዘ ውድ (አክሊለ ስብሐት) ጭኖ (ደፍቶ) እንሆ እናየዋለን» (ዕብ. ፪፥፱-፲)።

ስለዚህ ቅዱስ መስቀል ንጉሠ ስብሐት ክርስቶስ (የምስጋና ንጉሥ ክርስቶስ) የተሠዋበት፣ ክርስቶስ አም ላካችን በቅዱስ ደሙ ያከበረውና መለኮታዊ ደሙም የፈሰሰበት ስለ ሆነ በእግን (በእውነት) ክቡር፣ በ እውነት ቅዱስ ነው። በመሆኑም በእውነት ክርስቶሳውያን የሆን ሁሉ በጌታችንና በክቡር መስቀሉ እን መካለን። ሐዋርያው ጳውሎስ ሲያስተምር «እኔስ ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ ት ምክህት ከእኔ ይራቅ» ብሎአል (ገላ. ፮፥፲፬)።

በዚሁ መሠረት የክርስቶስ ተከታይ ነኝ የሚል ሁሉ ክርስቶስን ከልብ ማመንና መውደድ፣ መስቀሉንም ማክበር ይገባዋል። እንደ ሐዋርያው እን[illegible] ክርስቶስ መስቀል መመካት ግዴታ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

መስቀል መሳለም (መሳም)

እኛ ክርስቶሳውያን የክርስቶስን መስቀል የምንስመው ወይም የምንሳለመው ስለ ክርስቶስ ያለንን ፍቅር ለመግለጽና በረከተ ክርስቶስንም ለመቀበል ነው።

ለምሳሌ፦

፩ኛ. ከሩቅ አገር ከወንድማችን ወይም ከጓደኛችን የተላከልንን ሥዕል ገጽ ማለት ፎቶግራፍ ስመንእን ቀበላለን፤ ይኸውም ናፍቆታችንና ፍቅራችንን ለመግለጽ ነው።በዚህ መሠረት የክርስትና ሕይወታችን መለያ ምልክት የሆነውን መስቀል በናይ ጌታችንን ከመውደዳችን የተነሳ እንስመዋለን (እንስማዋለን)።

፪ኛ. ጃግኖችና ዐርበኞች ወታደራዊ አገልግሎታቸውን ለመፈጸም ቃለ መሐላ ሲፈጽሙ የአገራቸውን ሰንደቅ ዓላማ (ባንዲራ) ተንበረክከው ይሳለሟሉ፤ ማለት ይስሟሉ፣ ይኸውም ለአገራቸው ፍቅራቸውንና ታማኝነታቸውን ለመግለጽ ነው። በዚህም መሠረት እኛም የመንግሥተ እግዚአብሔር ምልክት (ባንዲራ) የሆነውን ቅዱስ መስቀልን የምንሳለመው ወይም የምንስመው ስለ ጌታችን ያለንን እምነትና ፍቅር ለመግለጽ ነው፤ ቀጥሎም ረድኤትንና በረከትን ለመቀበል ነው።

፫ኛ. አንደ ሰው ከተወለደበት አገር ርቆ በስደት ወይም በትምህርት ምክንያት፤ ወይም በሥራ ምክንያት በርከት ላሉ ዓመታት በባእድ አገር ተቀምጦ ወደ አገሩ ሲመለስ ለመጀመሪያ ጊዜ ያገሩን መሬት ሲረግጥ ተንበርክኮ መሬትዋን ይስማል፤ የኸውም አክበሮቱንና ናፍቆቱን ለመግለጽ መሆኑ ግልጽ ነው። በዚህ ኣይነት እምላካዊ ደም የፈሰሰበትን ቅዱስ መስቀልን የምንስመው ስለ ጌታችን ያለንን ፍቅርና አክብሮት ለመግለጽና ከቅዱስ መስቀሉም በረከት ለመቀበል ነው። ነገር ግን የክርስቶስን መስቀል መሳማችንን ወይም መሳለማችንን የሚነቅፉ እንደ ሞኝነትም አድርገው የሚያስቡ ወይም የሚቆጥሩ ወገኖች አሉ። በመሆኑም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እነዚህን አፅራረ መስቀል አስመልክቶ ለእውነተኞቹ ክርስቲያኖች እንዲህ ሲልጽፎአል... «የመስቀሉ ቃል (ነገር) ለሚጠፉት ሞኝነት፣ ለእኛ ለምንድን ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነው...» ብሎአል (፩ ቆሮ. ፩፥፲፰)።

በሌላ መልእክቱም... «ብዙዎች ለክርስቶስ መስቀል ጠላቶች ሆነው የመላለሳሉና ብዙ ጊዜ ስለ እንሱ ነግሬያችኋለው፤ አሁንም እንኳ እያለቀስሁ እላለሁ፤ እነሱ መጨረሻቸው ጥፋት ነው፤ ሆዳቸውአምላካቸው ነው፤ ክብራቸው በነውራቸው ነው፤ አሳባቸው ምድራዊ ነው...» ሲል አስተምሮአል (ፊልጵ. ፫፥፲፱)።

መስቀል መሳለምና ማክበር በእርግጥ ፍቅርን ለመግለጽ፤ በረከትም ለመቀበል ነው። መሳለም ወይምመሳም የአክብሮት፣ የፍቅርና የናፍቆት መግለጫ መሆኑም በሁሉም ዘንድ የታወቀ ነው። ለምሳሌ ታሪኳ በቅዱስ ወንጌል ተመዝግቦላት የሚገኝ አንዲት ኃጢአተኛ ሴት እጅግ ብዙ የሆነውን ኃጢአትዋን ጌታ እንዲተውላት እጅግ አድርጋ ጓጓች። ጌታችንንም አጥብቃ ፈለገች። ባገኘችው ጊዜ ሽቱ የሞላበት የአልባጥሮስ ብልቃጥ(ጠርሙስ)አመጣች. ከጌታም በስተኋላው በእግሩ አጠገብ ቆማ እየአለቀሰች በእንባዋ እግሩን ታርሰው (ታጥበው) ጀመረች. በራስ ጠጉሩአም ታብሰው፣እግሩንም ትስመው (ታጥብ)ጀመረች፤ እንደዚህም በማድረጓ ጌታችን ኃጢአትዋን ይቅር ብሎ ልጄ በሰላም ሂጂ ብሎ አሰናበታት (ሉቃስ.፯፥ ፴፮-፶)።

በዚሁ ዓይነት ጌታችንን የሚወድና ትእዛዙን የሚጠብቅ ክርስቲያን ሁሉ ስለ ጌታ ያለውን መንፈሳዊፍቅር ለማግለፅ፣ እንዲሁም ሥርየተ ኃጠአትንና በረከትን ለመቀበል የጌታ እግሮች የቆሙበትን ቅዱስ መስቀል ይስማል (ይሳለማል። የጌታ እግሮች ከቆሙበት ቦታ መስገድ እንደሚገባ ቅዱስ መጽሐፍ ያረጋግጣል። «የጌታ እግር በቆመበት ስፍራ እንሰግዳለን»ሲል ንጉሥ ዳዊት መስክሮአልና፣ (መዝ. ፻፴፩፥(፻፴፪)፥፯)።

የተቀደሰውን ነገር ወይም ቦታ መሳለም ደግሞ በሃይማኖት ሥርዓት የተለመደ ነው። በቤተ መቅደስወይም በምኩራብ ለጸሎት ይሰበሰቡ የነበሩ እስራኤላውያን መጽሐፈ ሕግ ማለት ኦሪት (ቶራ) ከተነበበ በኋላ ለጸሎት የሚሰበሰቡትን ሰዎች በመቅደስ መጽሐፈ ኦሪትን ይሰሙ ወይም ይስሙ እንደነበር መጽሐፈ ታልሙድ ይመሰክራል። ይህን ሥርዓት አሁንም በምኩራባቸው እየሠሩበት ነው።እኛምእንደ ጥንቱ ሥርዓት ቅዱስ ወንጌልን፣ መስቀልንና ሥዕልን እንስማለን (እንሳለማለን)። በቅርብም ሆነ በሩቅ ያለውን ቅ

www.ethiopianorthodox.org

ቅዱስ ቦታ ወይም ቅዱስ መስቀል መሳም (መሳለም) በስሩ ያለውን አክብሮትና ፍቅር ለመግለጽ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በስዚሁ ሲገልጽ «እነዚህ ሁሉ እምነው ሞቱ፤ የተሰማቸው የተስፋ ቃል አላገኙም፤ ዳሩ ግን ከሩቅ ሆነው አዩትና ተሳለሙት» ይላል (ዕብ.፲፩፥፲፫)። የወደዱትንና ያፈቀሩትን ነገር እንኳንስ በቅርብ ተገኝተው መሳለም (መሳም) ይቅርና በሩቅ ሆነው እንኳን መሳለም እጅ መንሳት እንደሚገባ ሐዋርያው የጻፈው ቃል ታላቅ ምስክር ነው።

ከዚሁ መጽሐፈ ቅዱሳዊ ሥርዓት የተነሳ በሀገራችን በኢትዮጵያ በተለይም በገጠሩ ክፍል በየመንገዱ መሳለሚያ እየተባለ የሚጠራ ልዩ ቦታ ይገኛል። በዚሁ ቦታ መስቀል መሰል የድንጋይ ካብ ይገኛል። ሕዝበ ክርስቲያኑ በመንገዱ ሲያልፍ ከዚያቦታ እንደደረሰ ቀጥ ብሎ የቆምና በተተከለው የዕንጨት መስቀል ወይም በተቀረጸው መስቀል መሰል ካብ አቅጣጫ ወደሚገኘው ቤተክርስቲያን ራሱንዝቅ አድርጎ እጅ ይነሳል፤ማለትም ይሳለማል። ወይም የመሳለሚያውን አቅጣጫ ተከትሎ በሩቅ ለሚየው ቤተክርስቲያን ይሰግዳል። ይኸውም እምነቱንና ፍቅሩን ለመግለጽ ነው።

ነቢዩ ዳንኤል የጸሎት ቤቱን መስኮቶች ወደ ኢየሩሳሌም አቅጣጫ አድርጎ በመሥራት፣ በቀን ሦስት ጊዜ መስኮቶችን እየከፈተ በቀን ሦስት ጊዜ ተንበርክኮ ይጸልይ እንደነበር መጽሐፍ ቅዱስ ያስረዳል (ዳን. ፮፥፲)። ስለዚህ መስቀል መሳለም ወይም ወደ መስቀልና ወደ ቤተ ክርስቲያን፣ እንደዚሁም ወደ ቅዱሳን ሥዕሎች ዞሮ መስገድ የሚገባ መሆኑን ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ታስተምራለች።

<u>በመስቀል መባረክ</u>

ሥልጣነ ክህነት ያላቸው ካህናት በቅዱስ መስቀል እንዲባርኩና ምእመናንም እንዲባርኩ ኦርቶዶክሳዊ ቤተ ክርስትያን ታዛለች።

በቅዱስ መስቀል የመባረክና የመባረክ ምስጢር

፩ኛ. በጌታችን ቅዱስ መስቀል አማካይነት ሥርዓት ኃጢአትን ለመቀበል፣
፪ኛ. በጌታችን ቅዱስ መስቀል አማካይነት ቡራኬን ማለት መንፈሳዊ ክብርንና
ጸጋን ለመቀበል ነው።

በመስቀል ምሳሌ በረከትንና ምርቃትን መስጠት በዘመነ ኦሪትም የተለመደ ነው። በእርግጥ በኦሪት ዘመን መስቀል አልነበረም። ስለዚህ አበው በመስቀል ምሳሌ እጃቸውን እየዘረጉ ልጆቻቸውን ይባርኩ እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ለምሳሌ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን እንመልከት። ያዕቆብ በሸመገለ ጊዜ የልጅ ልጆቹን ኤፍሬምንና ምናሴን ሲባርካቸው ፈለገ፤ አባታቸው ዮሴፍም ሁለቱን ልጆቹን በያዕቆብ ቀኝና ግራ አቆማቸው፤ ያዕቆብም እጆቹን አመሳቅሎ ባረካቸው፤ መረቃቸውም
(ዘፍጥ.፵፰፥ ፰-፳፪)።

በዚሁ ዓይነት ካህናተ ኦሪት እጆቻቸውን በማንሣትና በማመሳቀል ሕዝቡን ይባርኩ ነበር። የቡራኬም ሥርዓት ከእግዚአብሔር የተነገረ ነው። እግዚአብሔር ለሙሴ እንዲህ ብሎ ነግሮት ነበር፤«ለአሮንና ለልጆቹ እንዲህ ብለህ ንገራቸው፤ የእስራኤልን ልጆች በትባርኳቸው እንዲህ በሉአቸው፤ እግዚአብሔር ፊቱን ወደ አንተ ይመልስ፤ እግዚአብሔር ሰላምን ይስጥህ። በዚሁ ዓይነት ስሜን በእስራኤል ልጆች ላይ ያደርጋሉ፤ እኔም እባርካቸዋለሁ» (ዘኁል. ፮፥ ፳፪-፳፯)።

<u>የበረከት ባለቤት ጌታችን</u>

የበረከት ባለቤትና የበረከት መገኛ የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ወንጌል በሚያስተምርበት ጊዜ የተቀደሱ እጆቹን እያነሣ (እያመሳቀለ) ምእመናንን ይባርክ ነበር። ለምሳሌ ጌታችን በስብከተ ወንጌል ጊዜ ለመባረክ ወደ እሱ የመጡትን ሕጻናት ተቀብሎ እንዳቀፋቸውና እጆቹቹንም አንሥቶ (አመሳቅሎ) እንደባረካቸው ቅዱስ ወንጌል ይመሰክራል (ማር. ፲፥፲፮)። www.ethiopianorthodox.org [illegible]ን ተለይቶን ከተነሣምበኋላ ወደ ሰማያት ከማረጉ በፊት ደቀ መዛሙርቱን ሰብስቦ እጆቹን አንስቶ (አመሳቅሎ) ባረካቸው፤ እንደባረካቸውም ወደ ሰማያት ማረጉን ሉቃስ መስክሮልናል (ሉቃ. ፳፬፥፶)።

ስለዚህ ጌታችን በሠራው ሥርዓት መሠረት የጌታችን ተከታዮች የሆኑት ሲታኑ ጳጳሳት፣ ኤጲስ ቆጶሳት ና ካህናት(ቀሳውስት) በቅዱስ መስቀልና እጆቻቸውንም በማሳቀል ምእመንንና ምእመናትን እንዲባርኩ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስትያን ታስተምራለች።

<u>ማማተብ</u>

<u>«አማዕተበ» አመሳቀለ፣ አማተበ፣ ባረከ</u> ካለው ግሥ የወጣ ቃል ነው። ትርጉሙ ምልክት ማድረግ፤ማ መሳቀል መባረክ ማለት ነው። ማዕተብ ማለትም ምልክት ማለት ነው። «ማዕተበ ክርስትና» ሲልየክርስ ትና ምልክት (መስቀል) ማለት ነው። ባረከ ሲልም «ዮሴፍ አባቱ እሥራኤል ይባርካቸው ዘንድ ልጆቹን አቀረበ። እሥራኤልም እጆቹን በራሳቸው ላይ አመሳቀለ» ይላል (ዘፍጥ. ፵፰፥ ፲–፳፪)።

ስለዚህ በቀኝ እጅ በጣቶች በመስቀል ምሳሌ (በአርአያ መስቀል) ማማተብ ተገቢ መሆኑን ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስትያን ታዛለች። ፍትሐ መንፈሳዊ (ፍትሐ ነገሥት) በተባለው የቀኖና (የሕግ) መጽሐፍ በአንቀጽ ፲ በቁጥር ፭፻፴፪ ላይ ማማተብ የሚገባ መሆኑን ተደንግጓል። ትእዛዙም ቀጥሎ ያለው ነው።

«በመስቀል አምሳል (በመስቀል መሳሌ) ከላይ ወደታች (ከግንባራችን ወደ ደረታችን)፣ከግራ ወደ ቀኝ በጣ ት ማማተብ ነው። በጣቶች የማማተብ አጋንንትን (ሰይጣናትን)ለማራቅ ነው። ጌታችን «እኔ በእግዚአብ ሔር ጣት አጋንንትን (ሰይጣናትን) አስወጣሁ ብሎ እንደተናገረ (ሉቃ.፲፩፥፳)።

ከላይ ከግንባራችን እስከ ታች ማለት እስከ ደረታችን ማማተባችን ግን ጌታችን መድኃኔታችን ከሰማየ ሰ ማያት መውረዱን፣ መስቀሉን መሞቱንና ከሙታን ተለይቶ በመነሣት እኛን ከግራ ወደ ቀኝ የመመለሱ ምልክት ነው። በመስቀል አምሳል ማማተብ ድኅነታችን የተፈጸመው በመስቀል ነውና፣ ሰይጣን ከእኛ የ ጨርቅ ዘንድ በተረዳች ሃይማኖት (ኦርቶዶክሳዊት ሃይማኖት) ዘወትር በመስቀል አምሳልፊታችንን እናማ ትባ ዘንድ ከጥፋትም እንድንበት ዘንድ ይህንን ምልክት (ማማተብ) ሐዋርያት ለእኛአደረጉ፤ ይኸውም የግብጻውያንን በኩር እንደ ገደለ፣ በኩራቸውን እንዳይገድልባቸው እግዚአብሔር በፋሲካ የሚታረደውን የበግ ደም ከእስራኤላውያን ልጆች ቤት የሚያርቅ ምልክት እንዳደረገው ነው። በትምህርት መስቀል ማ ለት ምልክት የምናማትብባቸው ጊዜያቶችም:

አንደኛ - ጸሎት ስንጀምር
ሁለተኛ - ነገረ መስቀልን የሚያነሳ ቃል ስናነብ ነው።
(ፍትሐ መንፈሳዊ አንቀጽ ፲፬ ቁጥር ፭፻፴፪–፴፫)።

እንደሚታወቀው ወደ ቤተ ክርስቲያን ደርሰን ስግደት ስናደርግ እጃችን በዘፈቀደ ሥርዓትና ምስጢርበሌለ ው ሁናቴ ማወዛወዝ ሳይሆን፣ በመኻከለኛው ጣታችንና በመልከቱ ጣታችን የመስቀል ቅርጽ በመሥራት ከግንባራችን ወደ ደረታችን፣ ከዚያም ከግራ ትከሻችን «በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ» እያልን ማማተብ ተገቢ ነው። ይኸውም ከላይ እንደተገለጸው ጌታችን በመስቀል ተሰቅሎና ሞቶ በትንሳኤው አ ዳምንና የልጅ ልጆቹን ከግራ(ከዲያቢሎስ) ወደ ቀኝ ማለት ገነት የመመለሱ ምሳሌ ነው።

ወይም በምስራቅ ኦርቶዶክስ አብያተክርስትያናት እንደሚሠራበት ሁለቱን ጣቶቻችንን ከአውራ ጣቶቻችን በማገናኘት፣ «በስመ አብ» ስንል ግባራችንን እንነካለን፤ «ወወልድ ስንል ልባችን (ደረታችንን)እንነካለን፤ «ወመንፈስ ቅዱስ» ስንል ትከሻችንን እንነካለን፣ አሐዱ አምላክ ስንል ግራ ትከሻችንን በመንካት እን ጨርሳለን። ይኸውም በመስቀል ምሳሌ በአብ፣ ወልድ፣ በመንፈስ ቅዱስ በ አንድ አምላክ ስም ሰይጣና ትን (አጋንንትን) ማራታችን ነው። (ፍትሐ መንፈሳዊ አንቀጽ ፲፬ ቁጥር ፭፻፴፫)።

የማማተብ ጊዜያትም ከላይ ከተገለጸው ሌላ በተጨማሪ ጸሎት ስንጨርስ እግዚአ ተሣሃለነ (ኪርያላይሶን) ስንል ከምግብ በፊት ምግብ ተመግበን ስንፈጽም፤ ስንተኛ፤ ከመኝታችንም ስንነሳ፤ ከቤታችን ስንወጣ ወደ ቤታችን ስንገባ፤ ሥራ ስንጀምርና www.ethiopianorthodox.org ነገር ስንሰማ ወይም ስናይ ከጸሎት ጋር ማማተብ ይገባናል።

አስተውል ይህ የዚህች መጽሐፍ ደራሲ አስተያየት ነው።

ቀደም ብለን እንደገለጽነው በትምእምርተ መስቀል (በመስቀል ምሳሌ) ማማተብ ክፉን ለማራቅና መንፈሳዊ ኃይልን ለማግኘት ነው። ምክንያቱም የክርስቶስ ቅዱስ መስቀል መንፈሳዊ አጥራችን፤ ኃይላችንና ጽናታችን ነውና።

መስቀል ኃይልና ጽንእ በመሆኑ፤ ይኸውም እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥር በመስቀል ምሳሌ ነው። ማለት የሰው ቅርጽ የመስቀል ቅርጽ ነው። አእዋፍና አሞሮችም የተፈጠሩት በመስቀል ቅርጽ ነው። መስቀል ኃይልና ጽንእ በመሆኑ ትምርተ መስቀል (የመስቀል ምሳሌ) በብዙ ፍጥረታት ዘንድ ይገኛል። ይህንንም አስመልክቶ ቅዱስ አትናቴዎስ ዘእስክንድሪያ የጻፈው እንመልከት። «ትምእርተ መስቀል (የመስቀል ምሳሌ) በሁሉም ፍጥረቶች ዘንድ ትገኛለች፤ ፀሐይ በመስቀል አምሳል ብርሀንዋን ካልዘረጋች ልታበራ አትችልም። ጨረቃም እንደዚሁ። የሰማይ ወፎችም (ማንኛውም ወፍ) ክንፋን በመስቀል አምሳያ ካልዘረጋች ለመብረር አትችልም ሲል ቅዱስ አትናቴዎስ አረጋግጦአል (መጽ. ግብረ ሕማማት ዘዓርብ ገጽ(፩፻፷፩–፩፻፷፪)።

ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ደግሞ መስቀል ክቡርና አጋንትንም የሚያርቅ መሆኑን፣ ለሱም የአክብሮት ስግደት እንደሚገባው መስክሮአል እንዲህ ሲል፤ «ለመስቀል ስግደት (የክብር ስግደት) ይገባል፤ ይህ መስቀል ነገሥታት መኳንንት መሳፍንት የሚያከብሩት ብፁዕና ምስጉን ነው፤ ይህ መስቀል ለሰው ልጅ ሁሉ ማጽኛ (ማጠንከሪያ) ነው። በርሱም አጋንንት ሁሉ ይሸሻሉ፤ ርጉም ሰይጣንም ይደነግጣል፤ እሱን መላእክት ያከብሩታል፤ ሰማዕታትም ያመሰግኑታል፤ ሐዋርያትም ዝናውን ይናገሩበታል፤ መድኃኒዓለም በሱ ተሰቅሎአልና፣ ቤተ ክርስትያን ትሸልመዋለች» ማለት ነው።(ግብረ ሕማማት ገጽ ፷)።

በሌላ ክፍልም ይህ ቅዱስ አባት ስለ ቅዱስ መስቀል ክብርና በመስቀል አምሳል ስለማማተብ እንዲህ ሲል አስተምሮአል። «ወንድሞች ሆይ ከአሁን ጀምሮ ሁል ጊዜ የጌታችን የአምላካችንን የኢየሱስ ክርስቶስን መስቀል ማሰብ አናቋርጥም (አናቆምም)፣ መስቀል የመልካም ነገር ሁሉ ራስ፣ የሕይወትና የመድኃኒት መጀመሪያ፣ የድል አክሊል ነውና፣ ምክንያቱም መስቀል ከክፉ ሰይጣን ጥቃት የምንድንበት ምልክታችን መዳኛችን ነውና። ስለዚህም በመስቀል ፊታችንን ማማተብ፣ የመስቀል መስል በዕቃዎቻችን በሰብላችን ማድረግ ይገባናል፣ ልባችንም በመስቀል በማማተብ ከጠላት (ከሰይጣን) እንጠብቃለን፣» ሲል አስተምሮአል፣ (ግብረ ሕማማት ዘዐርብ ገጽ ፩፻፶፩–፩፻፶፪)።

ስለዚህ እውነተኛ ክርስትያን የሆኑ ሁሉ ከዚህ በላይ በተገለጸው መሠረት ቅዱስ መስቀልን ማክበርን መሳለም (መሳም) ይገባዋል። ነገር ግን መስቀልን አላከብርም፣አልስምም፣ አልሳለምም የሚል ወገን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለው፣ የመስቀል ጠላት መሆኑ ግልጽ ነው። ስለዚህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን የሚወድ ሁሉ መስቀሉን መውደድ፣ ማክበርና መሳለም ይገባዋል።

ቅዱስ መስቀል ኃይላችን ነው
ቅዱስ መስቀል ጽንዓችን ነው
ቅዱስ መስቀል መመኪያችን ነው
ቅዱስ መስቀል ቤዛችን ነው

ቅዱስ መስቀል የነፍሳችን መዳኛ ነው። (ከዘወትር ጸሎት የተጠቀሰ)

www.ethiopianorthodox.org

አቡነ ጎርጎርዮስ «ክብረ ቅዱሳን» በሚል ርዕስ በ1990 ዓ.ም ካሳተሙት የተቀዳ።